

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Embargoed 22 June 2018, 21:00 CET

Η αποκατάσταση του Βυζαντινού Ναού της Αγ. Κυριακής στην Απείρανθο της Νάξου κερδίζει τη μεγαλύτερη Ευρωπαϊκή πολιτιστική διάκριση

Βερολίνο, Ιούνιος 2018 – Οι νικητές των Ευρωπαϊκών Βραβείων για την Πολιτιστική Κληρονομιά 2018 / Διακρίσεων Europa Nostra, που αποτελούν την ύψιστη διάκριση στον τομέα αυτό, τιμήθηκαν απόψε σε ειδική τελετή στο Βερολίνο, παρουσία του **Dr. Frank-Walter Steinmeier**, Προέδρου της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας. Ο μάεστρος **Plácido Domingo** Πρόεδρος της Europa Nostra και ο **Tibor Navracsics**, Ευρωπαίος Επίτροπος για την Εκπαίδευση, τον Πολιτισμό, τη Νεολαία και τον Αθλητισμό, ήταν οι οικοδεσπότες στην Τελετή Απονομής των Ευρωπαϊκών Βραβείων Πολιτιστικής Κληρονομιάς. Ανακοίνωσαν και παρουσίασαν τους 7 νικητές των Grand Prix, που επιλέχθηκαν από τα 29 βραβευθέντα έργα της φετινής χρονιάς. Η Τελετή Απονομής των Βραβείων Europa Nostra αποτελεί το αποκορύφωμα της πρώτης Ευρωπαϊκής Συνάντησης Κορυφής για την Πολιτιστική Κληρονομιά, μία από τις σημαντικότερες εκδηλώσεις του Ευρωπαϊκού Έτους Πολιτιστικής Κληρονομιάς 2018, που πραγματοποιείται στο Βερολίνο μεταξύ 18 και 24 Ιουνίου.

Οι 7 νικητές Grand Prix, οι οποίοι επιλέχθηκαν από μία [κριτική επιτροπή](#) ειδικών και θα λάβουν €10,000 έκαστος είναι οι εξής:

Κατηγορία Αποκατάσταση

[Σανατόριο του δρ. Barner, Braunlage, ΓΕΡΜΑΝΙΑ](#)

[Βυζαντινή εκκλησία της Αγίας Κυριακής, Νάξος, ΕΛΛΑΔΑ](#)

[Φρούριο του Bač, Bač, ΣΕΡΒΙΑ](#)

Κατηγορία Έρευνα

[EPICO: Ευρωπαϊκό πρωτόκολλο για την προληπτική συντήρηση, συντονισμός στις Βερσαλλίες, ΓΑΛΛΙΑ](#)

Κατηγορία Μακροχρόνια Προσφορά

[Ιδιοκτήτες ιδιωτικών υδάτων των περιοχών Argual και Tazacorte, Κανάριοι Νήσοι, ΙΣΠΑΝΙΑ](#)

Κατηγορία Εκπαίδευση, Κατάρτιση & Ευαισθητοποίηση

[Εκπαιδευτικό πρόγραμμα Culture Leap, ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ](#)

Το **Βραβείο Κοινού** απονεμήθηκε στην αναδιαμόρφωση του [Βοτανικού κήπου του Εθνικού Παλατιού του Queluz, στη Sintra, ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ](#). Περίπου **6,000 άτομα** ψήφισαν το αγαπημένο τους ευρωπαϊκό επίτευγμα πολιτιστικής κληρονομιάς μέσω διαδικτυακής ψηφοφορίας που οργανώθηκε από την Europa Nostra.

Κατά τη διάρκεια της Τελετής, τα Βραβεία της Ε.Ε. για την Πολιτιστική Κληρονομιά/ Διακρίσεων Europa Nostra απονεμήθηκαν σε **29 νικητές** από 17 χώρες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα Creative Europe της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επιπροσθέτως, βραβεύθηκε ένα εξαιρετικό έργο αποκατάστασης από την Τουρκία, χώρα η οποία δεν συμμετέχει σε αυτό το πρόγραμμα.

Ο **Plácido Domingo**, διάσημος τενόρος και Πρόεδρος της Europa Nostra δήλωσε: «Ήταν μεγάλη χαρά και προνόμιο να συναντήσουμε τους νικητές των Βραβείων στο Βερολίνο και να γιορτάσουμε τα επιτεύγματά τους μαζί με τόσους Ευρωπαίους αφοσιωμένους στον πολιτισμό και την πολιτιστική κληρονομιά. Συγχαίρω θερμά όλους τους νικητές, και ειδικά τους νικητές Grand Prix και τον νικητή του Βραβείου Κοινού. Αποτελούν εξαιρετικά παραδείγματα οργανισμών και ατόμων που νοιάζονται και εργάζονται για τη διάσωση της κοινής μας κληρονομιάς.»

Ο πρόεδρος της Europa Nostra πρόσθεσε: «Η πρώτη Ευρωπαϊκή Συνάντηση Κορυφής για την Πολιτιστική Κληρονομιά στο Βερολίνο συγκέντρωσε τους πρωτεργάτες του είδους, δίκτυα και ειδικούς, καλλιτέχνες και δημοσιογράφους, κεντρικούς πρωταγωνιστές στη λήψη αποφάσεων σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο καθώς και πολλούς φορείς από την κοινωνία των πολιτών και πολίτες. Αυτή η Συνάντησή μας ήταν μία μοναδική ευκαιρία να παρουσιάσουμε την στιβαρή μας θέληση να ενώσουμε δυνάμεις για να χτίσουμε το μέλλον μίας Ευρώπης που βασίζεται και εμπνέεται από την ομορφιά και την ποικιλία της κοινής μας κληρονομιάς και των κοινών μας αξιών.»

Ο **Tibor Navracsics**, Ευρωπαίος Επίτροπος για την Εκπαίδευση, τον Πολιτισμό, τη Νεολαία και τον Αθλητισμό, ανέφερε: «Συγχαίρω όλους τους νικητές Ευρωπαϊκών Βραβείων για την Πολιτιστική Κληρονομιά 2018 / Διακρίσεων Europa Nostra για τα εξαιρετικά τους επιτεύγματα. Παρουσιάζοντας και προωθώντας την πολιτιστική κληρονομιά σε όλες τις εκφάνσεις, θα αποτελέσουν πηγή έμπνευσης για άλλους και θα βοηθήσουν να χτιστούν γέφυρες ανάμεσα σε ανθρώπους διάφορων εθνικών και πολιτιστικών αναφορών. Ακριβώς αυτή είναι η ουσία του Ευρωπαϊκού Έτους Πολιτιστικής Κληρονομιάς, και γι' αυτόν το λόγο η φετινή τελετή είναι ιδιαίτερα σημαντική. Στο τέλος του Ευρωπαϊκού Έτους, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα παρουσιάσει ένα Σχέδιο Δράσης για την πολιτιστική κληρονομιά, ώστε να διασφαλιστεί η κοινή δέσμευση ότι η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς αποτελεί την ύψιστη προτεραιότητα στην πολιτική ατζέντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στην τελετή παρευρέθησαν περίπου 1.000 άτομα, υψηλά στελέχη Ευρωπαϊκών Ινστιτούτων και κρατών μελών και σημαντικοί εκπρόσωποι πολιτιστικών οργανισμών από όλη την Ευρώπη.

Στη [Συνάντηση Κορυφής για την Πολιτιστική Κληρονομιά](#) με τίτλο “Sharing Heritage - Sharing Values” «Μοιραζόμαστε την Πολιτιστική Κληρονομιά – Μοιραζόμαστε Αξίες» οικοδεσπότες ήταν η Γερμανική Επιτροπή Πολιτιστικής Κληρονομιάς (DNK) και το Πρωσικό Ίδρυμα για την Πολιτιστική Κληρονομιά (SPK) και η Europa Nostra. Υποστηρικτές είναι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ο Γερμανός Ομοσπονδιακός Επίτροπος για τον Πολιτισμό και τα ΜΜΕ, η Σύγκλητος του Βερολίνου για Πολιτιστικά θέματα και την Ευρώπη, καθώς και πολλοί Γερμανοί και Ευρωπαίοι Εταίροι, συνεργάτες και ιδιωτικοί χορηγοί.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΤΗΣ ΤΕΛΕΤΗΣ

σύντομα διαθέσιμα

ΒΙΝΤΕΟ ΤΗΣ ΤΕΛΕΤΗΣ

σύντομα διαθέσιμα

ΕΠΑΦΕΣ

Europa Nostra

Joana Pinheiro, jp@europanostra.org
T. +31 70 302 40 55; M. +31 6 34 36 59 85

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Nathalie Vandystadt
nathalie.vandystadt@ec.europa.eu, +32 2 2967083

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Περιβάλλοντος και Πολιτισμού

Αντιπροσωπεία της Europa Nostra στην Ελλάδα
Ελένη Μαΐστρου, sak@ellinikietairia.gr
Κατερίνα Στεμπίλη, sepi@ellinikietairia.gr
+30 210 3225245, εσωτ. 2

ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ

www.europanostra.org

Για κάθε βραβευμένο έργο:

[πληροφορίες & σχόλια των κριτών](#),
[φωτογραφίες υψηλής ανάλυσης](#) και [video](#)

[Creative Europe website](#)

[Commissioner Navracsics website](#)

[EYCH 2018 website](#)

<http://ellet.gr>

Βυζαντινός ναός Αγίας Κυριακής, Νάξος, Ελλάδα

Η Αγία Κυριακή είναι μία βυζαντινή εκκλησία, στην οποία διασώζεται ένα σπάνιο σύνολο ανεικονικού διακόσμου, που φιλοτεχνήθηκε στην πρώτη ή στη δεύτερη Εικονοκλαστική περίοδο (726-787 μ.Χ., 813-843 μ.Χ.). Η εκκλησία βρίσκεται σε μία απομακρυσμένη αγροτική περιοχή, η οποία ήταν για πολλά χρόνια παραμελημένη. Το έργο αποκατάστασής της αποτελεί ένα εξαιρετικό δείγμα ευρωπαϊκής συνεργασίας. Οι πηγές χρηματοδότησής του ήταν αποκλειστικά ιδιωτικές χορηγίες, προερχόμενες αρχικά από την πρωτοβουλία Swiss Initiative, και εν συνεχεία από τον σύνδεσμο “Association Hagia Kyriaki”, με τη συνδρομή του ιδρύματος Ιωάννου Φ. Κωστόπουλου. Επιπροσθέτως, σημαντική χρηματοδότηση προήλθε από την ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Περιβάλλοντος και Πολιτισμού, που έλαβε χορηγίες από το Ίδρυμα Λεβέντη και το ζεύγος Αθανασίου και Μαρίας Μαρτίνου.

Η Αγία Κυριακή είναι ένας μονόχωρος τρουλλαίος ναός. Ο ναός διαθέτει ένα παράλληλο προς αυτόν καμαροσκεπές παρεκκλήσιο νοτίως, κι έναν κοινό επίσης καμαροσκεπή νάρθηκα στη δυτική πλευρά, που προστέθηκαν στο βασικό οικοδόμημα σύντομα μετά το πέρας της κατασκευής του. Επιπροσθέτως, ένα ακόμα μικρό παρεκκλήσιο -που βρίσκεται σε ερειπιώδη κατάσταση- προστέθηκε νοτίως του ναού. Μέχρι προσφάτως, η εκκλησία ήταν προσβάσιμη μόνο μέσω ενός μονοπατιού, που ξεκινούσε από την Απειράνθο.

Ο ναός της Αγίας Κυριακής είναι εξαιρετικής σημασίας, καθώς ο αρχικός ανεικονικός διάκοσμός του διασώζεται σχεδόν ακέραιος μέχρι σήμερα. Οι τοιχογραφίες της εικονοκλαστικής περιόδου περιορίζονται σε αναπαράστασεις σταυρών και ζώων καθώς και σε γεωμετρικά και φυτικά θέματα. Αυτός ο ανεικονικός διάκοσμος αποτελεί μαρτυρία της διαμάχης μεταξύ οπαδών κι αντιπάλων των εικόνων, που δίχασε την Βυζαντινή αυτοκρατορία για παραπάνω από έναν αιώνα, και αρχαιολογικές μαρτυρίες της οποίας διασώζονται σε ελάχιστες περιπτώσεις. Μεταξύ αυτών, οι τοιχογραφίες της Αγίας Κυριακής είναι οι καλύτερα διατηρημένες στο σύμπλεγμα των Κυκλάδων.

Η διείδυση υδάτων μέσω της στέγης προκάλεσε σοβαρές φθορές τόσο στον φέροντα οργανισμό του κτηρίου, δηλαδή στους τοίχους και στους θόλους, όσο και στις τοιχογραφίες. Το 1993 οι ελβετικοί σύνδεσμοι "J.-G. Eynard of Geneva" και "Amitiés gréco-suisse" ξεκίνησαν τις προσπάθειες διάσωσης του μνημείου. Το 2004 ιδρύθηκε στην Ελβετία ένας σύνδεσμος εθελοντών "Association Hagia Kyriaki", με μοναδικό σκοπό τη διάσωση αυτού του απειλούμενου μνημείου από την περαιτέρω φθορά.

Η αποκατάσταση της Αγίας Κυριακής ήταν επιτυχεστάτη καθώς διασώθηκε το οικοδόμημα και ο μοναδικός διάκοσμός του, ενώ ταυτοχρόνως προστατεύθηκε με σχολαστικότητα η αυθεντικότητα του μνημείου, με την αποφυγή προσθήκης στοιχείων που θα απέκρυπταν το πέρασμα του χρόνου και την ιστορία του.

Οι κριτές δήλωσαν: «Το έργο αποκατάστασης του οικοδομήματος και του διακόσμου του, που συνδέονται άμεσα με μία σημαντική περίοδο της ευρωπαϊκής σκέψης, έγιναν με σεβασμό κι ευαισθησία. Τα εξαιρετικά αποτελέσματα επετεύχθησαν χάρη σε μία διεθνή και διεπιστημονική συνεργασία, καθώς και στην συνέργεια ιδιωτικών και δημοσίων φορέων».

Επίσης επεσήμαναν: «Έχει επιδειχθεί εξαιρετική προσοχή στη διατήρηση του μνημείου με σεβασμό, εντός ενός μοναδικού περιβάλλοντος και φυσικού τοπίου σε μία απομακρυσμένη περιοχή. Με ιδιαίτερη φροντίδα αποκαταστάθηκε ένα μνημείο που ανήκει, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, σε μία συχνά παραμελημένη κατηγορία πολιτιστικής κληρονομιάς». Το έργο αποτελεί παράδειγμα προς μίμηση για παρόμοια μνημεία της Νάξου, όπου δεκάδες ερειπωμένες εκκλησίες αναμένουν τη λήψη άμεσων μέτρων για την προστασία τους.

ΙΣΤΟΡΙΚΟ - πληροφορίες

Τα [Βραβεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Πολιτιστική Κληρονομιά / Βραβεία Europa Nostra](#) παρουσιάστηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2002 και από τότε απονέμονται από την Europa Nostra. Τα Βραβεία τιμούν και προωθούν τις καλές πρακτικές στους τομείς της πολιτιστικής κληρονομιάς: αποκατάσταση, έρευνα, διαχείριση, εθελοντισμό, εκπαίδευση και επικοινωνία. Με τον τρόπο αυτό συμβάλλουν στην ισχυρότερη δημόσια αναγνώριση της πολιτιστικής κληρονομιάς ως στρατηγικού πόρου για την οικονομία και την κοινωνία της Ευρώπης. Τα Βραβεία έχουν την υποστήριξη του προγράμματος Creative Europe της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τα τελευταία 16 χρόνια, οργανισμοί αλλά και ιδιώτες από **39 χώρες** έχουν υποβάλει συνολικά **2,883 υποψηφιότητες** για τα Βραβεία. Από το 2002, ανεξάρτητες επιτροπές εμπειρογνομόνων έχουν επιλέξει **485 βραβευμένα έργα** από **34 χώρες**. Όπως και με τον αριθμό υποψηφιοτήτων, η **Ισπανία** έρχεται πρώτη με 64 βραβεία. Στη δεύτερη θέση βρίσκεται το **Ηνωμένο Βασίλειο** με 60. Ακολουθεί η **Ιταλία** στην τρίτη θέση (41 βραβεία). Συνολικά **109 Grand Prix** των €10,000 έχουν απονεμηθεί σε εξέχουσες πρωτοβουλίες πολιτιστικής κληρονομιάς που επιλέχθηκαν από τα βραβευμένα έργα.

Τα Βραβεία ΕΕ για την Πολιτιστική Κληρονομιά / Βραβεία Europa Nostra έχουν ενισχύσει τον τομέα της πολιτιστικής κληρονομιάς στην Ευρώπη, αναδεικνύοντας τις καλές πρακτικές, ενθαρρύνοντας τη δια-συνοριακή ανταλλαγή γνώσης και ενώνοντας τα ενδιαφερόμενα μέρη σε ευρύτερα δίκτυα. Έχουν ακόμα επιφέρει σημαντικά οφέλη στους νικητές, όπως μεγαλύτερη εθνική και διεθνή προβολή, ευκαιρίες για χρηματοδότηση και αυξημένο αριθμό επισκεπτών. Επιπλέον, έχουν ευαισθητοποιήσει το ευρύτερο κοινό για την κοινή μας πολιτιστική κληρονομιά, αναδεικνύοντας τον εγγενή Ευρωπαϊκό της χαρακτήρα. Τα Βραβεία αποτελούν συνεπώς ένα εργαλείο - κλειδί για την προώθηση της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ευρώπης.

Η [Europa Nostra](#) είναι η Πανευρωπαϊκή ομοσπονδία μη-κυβερνητικών οργανισμών για την πολιτιστική κληρονομιά. Με την στήριξη ενός ευρύτατου δικτύου δημοσίων φορέων, ιδιωτικών εταιρειών και προσώπων και καλύπτοντας 40 χώρες σ' όλη την Ευρώπη, αποτελεί τη φωνή της κοινωνίας των πολιτών για την προστασία και προώθηση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς της Ευρώπης. Με έτος ίδρυσης το 1963, η Europa Nostra αναγνωρίζεται σήμερα ως το πιο αντιπροσωπευτικό δίκτυο πολιτιστικής κληρονομιάς στην Ευρώπη. Πρόεδρος της οργάνωσης είναι ο **Plácido Domingo**, παγκοσμίου φήμης τενόρος και διευθυντής ορχήστρας. Η Europa Nostra πραγματοποιεί εκστρατείες για τη διάσωση των Ευρωπαϊκών μνημείων, χώρων και φυσικών τοπίων που βρίσκονται σε κίνδυνο, ιδιαίτερα μέσω του προγράμματος 'The 7 Most Endangered'. Επιβραβεύει την αριστεία μέσω των βραβείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Πολιτιστική Κληρονομιά / Europa Nostra Awards. Συνεισφέρει στην διαμόρφωση και υλοποίηση των Ευρωπαϊκών στρατηγικών και πολιτικών αναφορικά με την πολιτιστική κληρονομιά, μέσω δομημένου διαλόγου με τους Ευρωπαϊκούς θεσμούς και τον συντονισμό της πλατφόρμας European Heritage Alliance 3.3.

Το πρόγραμμα [«Δημιουργική Ευρώπη»](#) είναι το πρόγραμμα της ΕΕ για την υποστήριξη του πολιτιστικού και δημιουργικού τομέα, με στόχο την αύξηση της συνεισφοράς τους στην απασχόληση και την ανάπτυξη. Με προϋπολογισμό 1,46 δισ. ευρώ για την περίοδο 2014-2020, υποστηρίζει οργανισμούς στους τομείς της πολιτιστικής κληρονομιάς, των τελεστικών τεχνών, των καλών τεχνών, των διεπιστημονικών τεχνών, των εκδόσεων, του κινηματογράφου, της τηλεόρασης, της μουσικής και των βιντεοπαιχνιδιών, ώστε να δραστηριοποιούνται σε ολόκληρη την Ευρώπη, να προσεγγίζουν νέα ακροατήρια και να αναπτύσσουν τις δεξιότητες που απαιτούνται για την ψηφιακή εποχή.